

det enkelte individ. Oplevelsen af hvordan Janteloven kommer til udtryk i den danske folkesjæl, bærer præg af dette. Kvinderne føler, at det ikke er velset at blære sig med egne heltegerninger, og gøre et stort nummer ud af sine talenter, for så er man kommet på glatis. Svala: „Jeg må ikke prale af noget og alle skal være lige“ (isl. Ég má ekki hreykja mér af neinu og allir eiga að vera jafnir). Unnur vil mene, at på grund af dette, er det gjort svært for den enkelte at brillere og opnå succes, fordi man ikke skal gøre sig særlig bemærket som værende noget unikt. Dette anser de som forskelligt fra den islandske mentalitet. Freyja: „Islændinge har denne urokkelige tro på sig selv om at de kan besejre verden“ (isl. Íslendingar eru með þessa óbilandi trú á sjálfum sér um að þeir geti sigrað heiminn).

4.2.8 Det værdiladede udbytte

Der er bestemte, men ofte forskellige ting i livet, som mennesker prioriterer som eftertraktelsesværdige og oplever som velvære. Dette tema indebærer, hvad informanterne oplever som det bedste ved at bo i værtssamfundet, hvilke faktorer de anser der tilfredsstillende deres behov, samt hvad de ville savne mest, hvis de flyttede tilbage til Island. Kvinderne har generelt mere tendens til at fremhæve det gode ved at bo i det danske samfund fremfor det negative, og dermed overbeviser de muligvis sig selv om, at de har høstet stort udbytte i form af noget livskvalitetsskabende for dem selv. Her nedenfor præsenteres de faktorer, som kvinderne oplever, at har forøget deres livskvalitet ved at bosætte sig i værtssamfundet.

Når kvinderne giver udtryk for, at de ville komme til at savne noget bestemt fra det danske samfund, hvis de flyttede tilbage til Island, så mener de, at det som de oplever tilfredsstillende og det gode ved at bo i værtsmiljøet, oftest ikke findes i lige så høj grad i hjemkulturen, eller slet ikke eksisterer der. Det er påfaldende, at de fleste af kvinderne nævner flere faktorer i værtsmiljøet, som har haft positiv indflydelse på deres hverdagsliv, end det som de oplever som svært at forlige sig med i det danske samfund. Og selvom der opstår bestemte fænomener, der er anderledes end i hjemkulturen, så betyder det nødvendigvis ikke, at kvinderne har svært ved at acceptere det. Alda siger: ”Det som man nogle gange anser for at være negativt kan man også se som noget positivt, ligesom reglerne”. (isl. sumt sem maður getur séð

neikvætt getur maður líka séð jákvætt eins og til dæmis reglurnar). Der er ganske visse ting, som de bryder sig mindre om, og gerne så anderledes, men det drejer sig mest om savnet af storfamilien og vennerne i Island, samt enkelte højtids- og mærkedage, som de gerne ville fejre i værtskulturen. Men meget af det, som kvinderne oplever som noget svært at tolerere eller acceptere i værtsmiljøet, er allerede beskrevet i de øvrige temaer i denne analyse.

Årsagen til, at de fleste af kvinderne har større tendens til fremhæve de positive faktorer i det danske samfund fremfor de negative, er muligvis fordi de gerne vil retfærdiggøre og overbevise sig selv om, at de har taget den rigtige beslutning om at flytte til Danmark i stedet for at være blevet i Island. De vil forsone sig med deres beslutning, og acceptere det samfund, de valgte at bosætte sig i ved at koncentrere sig om det gode, de oplever ved at bo der. Faktisk har en del af kvinderne svært ved at pege på noget negativt i værtskulturen, og det gælder især det offentlige velfærdssystem, som langt de fleste har en meget positiv indstilling til, og taler om som hensynsfuldt og menneskeværdigt. Dette kan evt. forklares med en bestemt underliggende tone hos mange af kvinderne, som lyder nogenlunde sådan: „Hvorfor tror du egentlig, at jeg bor her? Jeg ville for længst være flyttet fra Danmark, hvis jeg ikke syntes der var dejligt. I går glip af meget, ved ikke at vælge at bo her som jeg“.

Det er måske ikke overraskende, at mange nævner vejret i denne forbindelse som noget livskvalitetsskabende. Det danske forår og sommeren er noget af det bedste ved Danmark. Det gode vejr betyder, at man kan bruge meget mere af sin tid under åben himmel, og der er mange forskellige steder og aktiviteter, som værtskulturen har at byde på, hvor sommerstemningen kan nydes. Alda siger: „Vejret! Den danske sommer! Der findes ikke noget bedre end at sidde ude i Kongens Have og åhhh...det er bare...“ (isl. Veðrið! Danska sumarið! Það er ekkert betra en að sitja útí Kongens Have og ooohhh...það er bara...). Uglá: „Vejret er virkelig virkelig dejligt“ (isl. Veðrið er virkilega virkilega yndislegt). Informanterne liver helt op, når de begynder at snakke om vejret. Hrönn vil desuden mene, at det er nemmere at leve det ”fattige” liv i det danske samfund end i hjemkulturen. Hun siger:

Her findes et bredere udvalg aktiviteter, som ikke koster noget. Man pakker bare et tæppe ned i en taske og cykler ned på stranden. Det er på en måde...jeg ved det ikke...ja, et mere bekvemt liv selvom man ikke har penge til nogen luksus.

(isl. það er meira hægt að gera sem kostar ekki neitt, bara að skella teppi í tösku og hjóla niður á ströndina. Það er einhvern veginn...ég veit það ekki...já þægilegra líf þó maður eigi ekki pening fyrir einhverjum lúxus).

Cykelkulturen og den trafikale struktur er noget, som mange af kvinderne værdsætter højt i værtssamfundet. Cyklen er i mange tilfælde blevet deres primære transportmiddel, i modsætning til i Island, hvor cyklen bare havde stået til pynt. Erla er fx længst kommet af med sin bil, og cykler kun eller kører med bus eller tog – noget, som hun aldrig havde fundet på at gøre i Island. Cykelkulturen er egentlig det, som Unnur vil komme til at savne mest, når hun flytter tilbage til Island. Hun er den eneste af kvinderne, som helt bestemt ved, at hun flytter tilbage til Island inden længe. Mange af kvinderne har ikke en bil til rådighed, hvilket de absolut ikke kunne undvære i hjemlandet. Svala: „Man er jo nødt til at have en bil i Island“ (isl. Það þarf náttúrulega að eiga bíl á Íslandi). Men her tænker hun især på, at den trafikale infrastruktur er lettilgængelig i værtslandet. Kvinderne værdsætter denne “udflugtsfrihed” højt, som de har fået med i købet, da den omfattende trafikale struktur giver forskellige muligheder for at rejse til nabolandene eller andre lande uden store omkostninger. Svala oplever dette som noget af det bedste ved at bo i København, fordi man derfra kan vælge mellem forskellige transportmidler i mange prisklasser og nemt rejse i alle retninger. Og der er flere, som sætter stor pris på denne frihed, som de har opnået ved at bosætte sig i hovedstaden. Uglá siger: „At rejse! Det er jo super herfra! Meget nemmere og giver flere muligheder“ (isl. Að ferðast! Það er náttúrulega frábært héðan. Miklu auðveldara og það gefur aðra möguleika). Alda er også helt enig i dette og hun siger: „Dette er ikke muligt i Island. Bare det med at rejse fra denne ø, det koster bare... det her er jo også en vis livskvalitet“ (isl. Þetta er ekki hægt á Íslandi, það er bara það að komast af þessari eyju eins og þú veist, þetta kostar bara....það er líka bara ákveðin lífsgæði).

De kvinder som har eller har haft børn i det danske folkeskolesystem, udtrykker deres begejstring over for folkeskolen, og ikke mindst skolernes fritidsklubber, og føler, at de har givet deres børn en fantastisk oplevelse i form af dansk skolegang. Det drejer sig bl.a. om varierede undervisningsformer samt en hel del udflugter, som både skolen og fritidsklubberne arrangerer. Og det bliver bedre endnu. Unnur siger: „Jeg betaler aldrig en eneste øre. Det eneste jeg skal skaffe er et penalhus, en skoletaske og en madpakke. Naturligvis er det en del af den høje skat her, men det er alligevel

pragtfuldt“ (isl. Ég borga aldrei neinn einasta aur. Eina sem ég þarf að skaffa er pennaveski, skólataska og nesti. Auðvitað er þetta hluti af þessu háa skattekerfi sem er hérna en þetta er rosa gott). Der er flere, der synes skatten er høj, men forholdet til skatten er lidt ambivalent, fordi de værdsætter og er fornøjede med den omfattende offentlige sociale service, hvor de ikke skal betale noget ekstra, ligesom når de skal til lægen eller skal indlægges på sygehuset. Hrönn: „[...]men jeg tænker, jeg har haft brug for lægebehandlinger og andre ting, så man får det tilbage som man betaler i skat“ (isl. [...] en ég hugsa, ég hef þurft á lækniþjónustu að halda og fleira og maður fær það alveg svona til baka sem maður er að borga í skatt). De, som har skaffet sig retten til at ligestilles med danskere mht. til Statens Uddannelsesstøtte (SU), er fornøjede med SU-systemet, og som Hrönn siger: „Tænk at få betalt for at tage en uddannelse“.

Der er flere, som giver udtryk for, at de formår at få økonomien til at hænge sammen i Danmark, som de nødvendigvis ikke kunne eller ville have svært ved i Island. Her spiller det sandsynligvis også ind, at kvinderne lever et nøjsommere liv, end de gjorde i hjemkulturen. De færreste har fx bil til rådighed, og klarer sig fint uden. På en eller anden måde oplever kvinderne, at de har kunnet klare sig økonomisk og samtidig at have noget tilovers til at tillade sig at forkæle sig selv og hygge en gang imellem, og det kræver jo, at man tænker praktisk, for ellers havde de sikkert ikke meget tilovers til sig selv. Og når man er praktisk anlagt, så går man efter de gode tilbud, og lader dem styre forbruget. Svala siger: „Man klarer sig her med færre penge mellem hænderne her end i Island“ (isl. Maður kemst af með minni pening hér heldur en á Íslandi). Kvinderne oplever, at de her har mange begivenheder og fritidsaktiviteter at vælge imellem, som ikke behøver at koste for meget ligesom strandturene, som Hrönn snakkede om tidligere. Disse bestemte aktiviteter er i høj grad forbundet med sommerperioden. Og Svala fortsætter:

Man kan leve et mere behageligt liv, efter min mening, her end i Island. Det er dyrere at leve i Island. Her kan man tage på picnic i parker, når det er godt vejr, hvilket man ikke gør i Island. Så det koster mere at hygge sig i Island end i Danmark.

(isl. Maður getur haft þægilegra líf, að mínu mati, hér heldur en á Íslandi. Það kostar miklu meira að búa og lifa á Íslandi. Hér getur maður líka í góðum veðrum farið í piknikk í almenningsgördum sem maður gerir ekki á Íslandi.

Þannig að það kostar allt meira eins og maður segir að hugga sig á Íslandi heldur en í Danmörku).

Kvinderne sætter rigtig stor pris på den afslappede livsstil – et begreb som de gerne bruger når de giver udtryk for det liv der er værd, at stræbe efter. Alda siger: ”...og bare den afslappede livsstil. Her er der bare et helt andet tempo” (isl...og svo bara þessi afslappaði lífstíll. Það er bara allt annað tempó hérna). Der er mindre stress og den afslappede livsstil har ifølge kvinderne også reference til nøjsomheden. Her oplever de ikke i lige så høj grad som i hjemlandet ”kravet” om jagten på materielle goder og forbrugerismen hvilket de oplever som meget befriende. Den afslappede livsstil som mange af kvinderne oplever henviser ikke til afslappet forhold til tiden fordi danskerne opleves ikke at have afslappet forhold til tiden – tværtimod. Den henviser til hyggen og som før er blevet nævnt, at man giver sig god til til at hygge. Hyggeelementet i værtskulturen oplever kvinderne som en værdifuld og livskvalitetsskabende faktor. Den afslappede livsstil er det, som kvinderne sandsynligvis først lagde i betydningen af den “lige glade” dansker – men nu ved de, at der altså er fanden til forskel på den afslappede livsstil og på at være ligeglade.

4.3 Sammenfatning af resultater

Kvinderne er alle sammen enige om, at det danske samfund har taget vældig godt imod dem og at danskere har fra starten af, vist dem i det hele taget en velviljet attitude. De oplever en følelse af en ukonkret samhørighed hvor de historiske forhold spiller til dels ind selvom mange af kvinderne fornemmer, at danskere generelt ikke er meget bevidste om de dansk-islandske historiske forhold og heller ikke interesserer sig særlig meget for det, hvilket de er lidt forbavsede over.

I begyndelsen er kvindernes sprogfærdigheder splittede mellem læsesproget som fleste af kvinderne beherskede i forvejen og talesproget, som har været sværere end de havde forventet. Fleste har nu opnået tilfredsstillende talesprogsfærdigheder til trods for en hård kamp i starten men to af kvinderne oplever stadigvæk større talesprogvanskeligheder. Det sværeste ved det danske sprog har været udtalen, og at forstå danskernes talesprog. Fleste oplever også, at danskere ikke har megen tolerance over for udlændinge som forsøger at tale dansk, hvilket de oplever nedslående.

At knytte relationer med andre islændinge som bor i værtssamfundet og fokus rettet mod den oprindelige kultur fylder temmelig meget i kvindernes liv – i hvert fald mens de har en begrænset adgang til værtskulturen, som af størstedelen er følge af begrænsede talesprogfærdigheder. To af kvinderne omgås næsten kun egne landsmænd i værtssamfundet til trods for flere års ophold i Danmark men en enkelt kvinder undgår, at omgås egne landsmænd og interesserer sig ikke for den oprindelige kultur.

Kvinderne sætter pris på nøjsomheden i det danske samfund og de oplever mindre jagt efter materielle goder hvilket de oplever befriende. De værdsætter den afslappede livsstil (hvilket ikke refererer til afslappet forhold til tiden) som til dels er forbundet med den danske hygge og sammenkomst som henviser til, at man giver sig god tid til samværet med andre mennesker og lægger kræfter i, at skabe så hyggelig og festlig stemning som muligt, uden at det bærer et præg af overdådighed. Kvinderne synes det er nemmere, at få økonomien til at hænge sammen og det er lettere, at leve det ”fattige” liv i værtskulturen end i hjemkulturen som beror til dels på det danske samfunds organisering. De er særlig begejstrede for det veludviklede offentlige system hvilket de synes, at tage godt hånd om borgerne. De er generelt forsonede med, at betale høje skatte i bytte for det veludviklede velfærdssamfund. Det trafikale system er velfungerende og mange af kvinderne har skillet sig af med bilen – noget som de ikke kunne undvære i Island og langt de fleste nævner vejret som et af det dejligste ved at bo i Danmark.

Kvinderne oplever en stor forskel på deres opfattelse af tiden versus danskernes forhold til tiden men deres opfattelse af danskernes afslappede livsstil refererer ikke til afslappet forhold til tiden. Den har reference til hyggen og samværet med andre mennesker som danskere plejer, at giver sig god tid til men ikke mindst til kvindernes oplevelse af nøjsomheden som henviser til mindre forbrugerisme i det danske samfund end de er vant til fra hjemkulturen. Tiden er et flersidigt fænomen idet den har mange sideeffekter og i forbindelse med dette, så oplever kvinderne danskernes forhold til tiden som både meget positivt men også som noget negativt. Tiden har bla.a. reference til planlægning i god tid, strikte rammer omkring planlægning, at møde til tiden og at stoppe til tiden og ikke mindst, at give sig god tid. Danskernes forhold til tiden kan siden føre til en bestemt oplevelse af, hvordan kvinderne opfatter danskernes manér og adfærd. Det, at give sig god tid til samværet med andre mennesker oplever kvinderne som meget værdiladet mens den urokkelige

planlægning og standhaftigheden omkring den oplever de ofte som ufleksibilitet. Endvidere oplever de, at danskere kan finde på at være ret irresættende og emsige og de har tendens til, at klage over de mindste detaljer hvor de sagtens kan finde på, at “ligge i krig” på grund af noget som kvinderne ser som fuldstændig meningsløst mens danskere ser det samme som et problem. Det kom således bag på kvinderne, at den “lige glade” dansker viste sig, at have været bygget på en langvarig misforståelse og at kvinderne altid havde lagt en forkert betydning i begrebet. De forbandt lige glad med, at have afslappede holdninger til livet således, at give sig god tid til at hygge sig med venner og familie men de forbandt også lige glad med tendensen til, at udskyde det ene og det andet på ubestemt tid. Men i virkeligheden betyder lige glad, at man i det hele taget interesserer sig ikke for sine omgivelser og ikke udviser særlig sympati over for andre mennesker og således oplever kvinderne slet ikke danskere. De oplever danskere som medmenneskelige som udviser stor interesse over for deres omgivelser og andre mennesker.

5. Diskussion

5.1 Diskussion af resultater

Undersøgelsens titel - at der er noget som kvinderne oplever hyggeligt og hjemligt ved, at bo i værtssamfundet refererer delvist til resultaterne idet den antyder, at kvinderne oplever i det store hele det positivt såvel som fordelagtigt, at være islandsk udlænding i København. Det hyggelige og det hjemlige vidner på en måde om, hvordan kvinderne oplever samfundskulturen og hvordan de trives i samfundet. Ifølge kvindernes opstår der drivkræfter som fremmer deres tilpasning og har en positiv indflydelse på deres velvære i det danske samfund. Her kan bl.a. nævnes det velviljede attitude de oplever fra det danske samfunds side og deres følelse af en ukonkret samhørighed, kendskab til værtskulturen, forståelse af det danske læsesprog, et velfungerende offentligt system og samfundets organisationer og den danske "hygge", hvilket de kommer tit til at tale om, mens andre faktorer opleves som en klods om deres ben. Her kan bl.a. nævnes det danske talesprog, for megen koncentration om etnisk kommunikation og nogle ubeskrevede "regler".

Resultaterne viser, hvor omfattende sociokulturel tilpasning i virkeligheden er. Som det viser sig i Kim's teori (Kim, 2002) om tilpasning (e.adaptation) er fænomenet et indviklet lagdelt samspil af flere faktorer som gensidigt påvirker hinanden og reflekteres først og fremmest i en aktiv indsats fra begge parter, dvs. to modsatte kræfter der ikke kan være uden hinanden hvis der skal være mulighed for, at kunne fremkalde en vellykket og tilfredsstillende tilpasning. Ifølge Kim afhænger dette på den ene side af selve tilflytteren og evnen til, at falde til i værtssamfundet og at kunne indgå i konstruktive interaktioner, og på den anden side hvordan værtssamfundet tager imod vedkommende tilflytter og i hvor høj grad samfundet åbner for "adgang" til værtskulturen. Disse to modsatte faktorer er afgørende for vedkommendes sociokulturelle tilpasning og har derfor en stor indflydelse på, om tilpasningen opleves positivt eller omvendt. Ifølge Kim har mennesker ikke samme evne til at omstille sig efter ændrede forhold, og derfor har den adaptive personlighed en meget stor indflydelse på tilpasningen. Positivitet, åbenhed, styrke og mod hjælper vedkommende bl.a. med, at engagere sig i værtskulturen idet den samme ofte gør en

særlig indsats, at få det bedste ud af opholdet, og den indsats må forventes at blive gengældt.

Kvinderne forekommer lidt forskellige hvad angår deres adaptive personlighed. Nogle er mere åbne og udadvendte end andre, nogle er mere modige end andre og så videre, men i det hele taget har de alle sammen, hver på sin måde, en profil af en positiv adaptiv personlighed. I denne forbindelse skal man være opmærksom på, at ifølge kvindernes oplevelse af den danske folkesjæl kan for megen selvsikkerhed som ofte kendetegner det modige og dristige menneske i visse tilfælde virke negativt på danskere, og kan sættes i forbindelse med Janteloven som nogle af kvinderne fornemmer, at være dybt indlejret i den danske folkesjæl. På den måde kan man sige, at kvinderne er tilpasningsmotiverede da de har viljen og engagementet til, at deltage og fungere i samfundet. De har hver for sig formået, at overvinde forskellige hindringer undervejs og det kan godt mærkes, at alle kvinderne er deltagere i det danske samfund til trods for, at nogle enkelte kvinder oplever mangel på kontakt med værtskulturen. Ingen af dem ser ud som om de nemt ville give op i modgang og flytte tilbage. Men det betyder dog ikke, at alle kvinderne nødvendigvis har intentioner om, at blive boende i Danmark for evigt. Der er indtil videre kun en af kvinderne som har bestemte intentioner om, at flytte tilbage til Island inden længe, og det kan muligvis sættes i forbindelse med, at hun ikke gør sig store anstrengelser for, at omgås danskere og bekymrer sig heller ikke over det. Ifølge både Ward (2001) og Kim (2001) er denne skelnen mellem eksplicite og implicite intentioner vigtig med hensyn til, hvordan vedkommende eventuelt knyttes til værtssamfundet.

Ifølge Kim er der flere undersøgelser der viser, at med hensyn til åbenhed er tilpasningsraten invers knyttet til en stigende alder, og således kan sprogindlæring være sværere for dem der er ældre end for dem der er yngre, selvom alder i sig selv ikke anses for at være en logisk årsag til dårligere eller succesfuld tilpasning. En af kvinderne sætter sine sprogsvækkigheder direkte i forbindelse med sin alder, hvor hun oplever det ikke længere muligt, at lære at kommunikere ordentligt på et nyt fremmedsprog. Det er også bemærkelsesværdigt, at kvinderne er forskellige i, at kunne tolerere egne sprogfejl og det ser ud som om, at eftersom kvinderne er ældre når de flytter til Danmark er de mere sårbare over for de sprogfejl de ikke kan komme udenom at lave. Dette støtter op om Kim's teori om forholdet mellem det at kunne tolerere egne menneskelige fejl, og at formå at bryde sprogbarriere. Ifølge Kim er sproget langt fra, at være kun et beredskab med det formål, at blive forstået og til at

forstå andre mennesker. Udviklede og rutinerede sprogkompetencer giver vedkommende ofte mere magt, respekt og troværdighed. Dermed øger det muligheden for kvinderne, at opnå deres personlige mål. Det har således været svært for den ene af de to kvinder som stadigvæk oplever større talesprogvanskeligheder, at finde et arbejde. Hun giver skylden på sine begrænsede sprogfærdigheder og nævner i denne forbindelse udtalen som det svageste led. Det er faktisk bemærkelsesværdigt, at udtalen som kvinderne i det hele taget anser for, at være det sværeste ved det danske sprog, er i nogle tilfælde sat direkte i sammenhæng med begrænsede sprogkompetencer, dvs. udtalen er brugt som en slags målestok for, hvor god eller dårlig man er til dansk. Det kan eventuelt have med det at gøre, at nogle af kvinderne oplever, at danskere har svært ved at forstå deres udtale, at danskere ikke gør sig umage for, at forstå hvad det er de prøver at sige fordi deres udtale ligger langt fra danskernes udtale eller, at danskere også sætter ”dårlig” eller mærkelig udtale direkte i forbindelse med begrænsede sprogfærdigheder. Dette minder lidt om den langvarige debat i Danmark omkring prins Henrik som anses af mange danskere, at have begrænsede sprogfærdigheder fordi hans franskprægede udtale opleves mærkelig og anderledes i danskernes ører. Dermed er det først og fremmest udtalen som bestemmer, hvor uretfærdigt som det kan lyde, om vedkommendes sprogfærdigheder er begrænsede eller ej.

Der er ingen tvivl om, at en af hovedårsagen til, at flertallet af kvinderne har valgt Danmark som bosættelsesland fremfor andre lande og fokuseret på København fremfor andre steder i Danmark er fordi de havde i forvejen omfattende viden og kendskab til samfundet gennem uddannelse, mass-media, andre islændinge, de havde igennem tiden selv besøgt Danmark nogle gange og så videre. Kvinderne har kendskab til de historiske forhold men de fornemmer, at danskere ikke er lige så bevidste om den dansk-islandske historiske relation, hvilket understøtter Auður Hauksdóttir (2001) og Mentz (2008, at der er meget der tyder på, at landenes fælles fortid ikke har sat lige så dybe spor i danskernes bevidsthed som i islændingenes. I denne forbindelse kan man spekulere over, om der er sammenhæng mellem det, at kvinderne oplever sig som en slags privilegerede udlændinge, og at islændinge nød bestemte privilegier fremfor fleste andre når Island var stadigvæk en del af Danmark. Mange islændinge kender til de historiske forhold igennem uddannelse og læsning og det kunne godt være, at de gamle privilegier som islændinge nød dengang, er stadigvæk indlejret i islændingenes bevidsthed. Kvinderne har til en vis grad

kendskab til værtskulturens kommunikationssystem og dens opbygning da det er et sprog de har lært i Island men det tager som før siger mest fat på læsesproget. De drager nytte af at have lært dansk i forvejen – de har i det mindste læsesprogforståelse som hjælper dem fremad. De var bare ikke forberedte på, at der var så en stor forskel på det danske læse- og talesprog. Undersøgelser viser, at talt dansk er det skandinaviske sprog som volder de største forståelsesvanskeligheder i de nordiske lande. (Nordisk Ministerråd, 2004). Der er stor afstand mellem lyd og skrift hvor dansk retskrivning er konservativ mens udtalen har bevæget sig langt fra skriftsproget. Mange islændinge har lært at udtale dansk som det skrives, hvilket nærmer sig faktisk mere den norske udtale end den danske. (Delsing og Åkesson, 2005). Samfundets organisationer og styreformer er kvinderne ikke meget fremmed i sig selv, da det ikke adskiller sig så meget fra det islandske selvom de synes det danske system være mere udviklet og på mange måder det ideale samfund som er værd at stræbe efter. De kvinder som har børn er først og fremmest begejstrede for folkeskolesystemet og skolernes fritidsklubber, til dels fordi undervisningen er meget varieret og der er tradition for forskellige udflugter og til dels fordi børnenes skolegang og alt hvad det indebærer ikke koster dem meget ekstra og det giver dem tryghed, at vide at gå til lægen ikke koster dem en krone ekstra – kun igennem skatten. De har sådan set ikke imod at betale høj skat når de ved at de får en del af pengene tilbage i form af et velfungerende velfærdssamfund.

Kvinderne oplever, at de generelt deler lignende værdier med danskere selvom der forekommer forskelle i normer i form af ubeskrevne samfundsregler som sandsynligvis ville være ubetydelige i global sammenhæng. Det er derfor formentligt meget nemmere for kvinderne end mange andre udlændinge som kommer fra lande der ligger kulturelt mere fjernt, at identificere sig med det danske samfund og opnå den hjemlige og hyggelige følelse som de giver stærkt udtryk for at de oplever. Humor må ikke undervurderes fordi den er meget vigtig i det sammenhæng. Humor er forbundet med underholdning og fornøjelse og skaber derfor velvære. Kvinderne oplever danskere som generelt underholdende mennesker med kostelig humor som de godt kan identificere sig med. Men denne hjemlige følelse opnås ikke alene med kvindernes kulturelle forståelse og deres personlige indsats. De kunne ikke føle sig hjemme i Danmark medmindre det danske samfund viste dem i det hele taget positivt attitude og gav dem adgang til lokalsamfundet. Og det er nøjagtigt hvad de fornemmer - at det danske samfund har taget meget godt imod dem og vist dem en

velviljet attitude helt fra starten af. Inderst inde ser kvinderne sig ikke selv som udlændinge eller indvandrere og det er vigtigt for dem, at de får en slags bekræftelse fra det danske samfund at de er “mindre” udenlandske” end andre som kommer fra andre lande. Denne gensidige positivitet har formentlig sine rødder i similaritets-atraktionshypotesen hvilket oprindeligt stammer fra Byrne (1961) og indebærer ifølge Ward, Bochner og Furnham (2001), at mennesker generelt foretrækker mennesker de deler lignede hovedkarakteristika med. Eftersom den kulturelle afstand er større, jo større vanskeligheder oplever vedkommende.

Berrys akkulturationsmodel forsøger at forstå diverse måder for tilpasning og tager fat på tilflytterens attitude overfor både den oprindelige og værtslandets kultur. (Berry, 1997). Således er der en enkelt kvinde som giver et meget stærkt udtryk for at have ladet sig absorberes af værtskulturen samtidig med at undgå involvering med egne landsmænd og den oprindelige kultur. Fleste af kvinderne kan anses for at være integrerede hvilket betyder, at de udviser en aktiv interesse for at deltage i værtslandets kultur samtidig med at fastholde og vise interesse for hjemkulturen. Men ifølge Bennett kan integration være ensbetydende med konstruktiv marginalisering som henviser til en positiv effekt hvor vedkommende tilflytter bruger sin vidtspændende erfaring på grund af konstant færdens mellem begge kulturer til etablering af et nyt identitet som siden kan fungere uden væsentlige vanskeligheder i begge kulturer. (Bennett, 2001). Således viser nogle af kvinderne nogle tegn på, at de er på en eller anden måde konstruktiv marginaliserede selvom de oplever sig som integrerede. Dette kan også sigte til, at den eneste kvinde i gruppen som anstrenger sig ihærdigt for at absorbere værtskulturen befinder sig i virkeligheden her – som konstruktiv marginaliseret fremfor assimileret. Men det skal bemærkes, at vedkommende kan sagtens tilhøre flere akkulturationsstrategier i forskellige sammenhænge.

Dansk familieforhold er af en stor betydning for kontaktflader i det danske samfund og børn kan også være vigtige i denne sammenhæng. De kvinder som har begrænset kontakt til det danske samfund har generelt mere tendens til, at koncentrere sig mere om samværet med egne landsmænd. Det er både nemmere fordi der mangler forbindelsesleddene til værtssamfundet og det er mere ukompliceret fordi der er de fri for sproghindringer. Ifølge Kim (2001) kan for megen koncentration om etnisk social kommunikation have en negativ påvirkning da den kan føre til en vis blokade på tilpasningsindsatsen som viser sig i de tilfælde hvor vedkommende omgås næsten

udelukkende med egne landsmænd. I det ene tilfælde er det gjort med vilje på den måde forstået, at oplevelsen af sprogvanskeligheder gør det, at vedkommende kvinde ikke gider og formår, at gøre en aktiv indsats på dette område. Til trods for at kvinderne kan på mange måder identificere sig med danskere og oplever en slags samhørighed, er de først og fremmest særlige begejstrede for samfundets opbygning og den sociale organisering hvilket de oplever menneskeværdig og ideal som er værd at stræbe efter. Endvidere er de betaget af nøjsomheden i samfundet, den hyggelige og hjemlige stemning de oplever og den ubeskrevne regel, at gøre sit bedste for, at give sig god tid til samvær med andre mennesker. Hyggen indebærer, at man giver sig god tid til samvær med andre mennesker for ellers er der ikke tale om nogen dansk hygge. Den afslappede livsstil som mange af kvinderne oplever i det danske samfund henviser ikke til afslappet forhold til tiden fordi danskerne opleves ikke at have afslappet forhold til tiden – tværtimod. Den afslappede livsstil holder sig inden for “hyggens” rammer og refererer til hyggen som danskerne giver sig god tid til, hvor hyggelig og underholdende stemning er enerådende.

Det som faktisk har haft mest og størst indflydelse på kvindernes hverdagsliv er *tiden* i flere sammenhænge. Kvinderne oplever en stor forskel på deres opfattelse af tiden i forhold til danskernes opfattelse af tiden. Tiden og tidens sideeffekter skyder flere gange op i resultaterne i forskellige sammenhænge og har en meget stor indflydelse på, hvordan kvinderne oplever den danske folkesjæl, både på en positiv og en negativ måde. Kvinderne har på mange områder måttet lave om på deres liv i forhold til tiden, for at bedre kunne fungere i det danske samfund. Faktisk kom det bag på mig, at tiden har i virkeligheden en meget større indflydelse på kvindernes hverdagsliv end jeg nogensinde havde forestillet mig. Den har afsmittende virkning og afspejler langt i fra kun punktlighed eller mangel på præcision. Den viser sig også bl.a. i planlægning i god tid som danskere nøje følger og strikte rammer omkring den og at give sig god tid til samvær med andre mennesker. Mens tiden er hellig i danskernes øjne og forholde sig til de strikte rammer omkring den, er kvinderne meget mere vant til, at operere efter elastisk tid. Forskellig opfattelse af tiden fører til en bestemt oplevelse af hvordan kvinderne opfatter den danske folkesjæl – inddelt efter sammenhængen med tiden. Dansker kan opleves alt fra at være organiserede, rutinerede, disciplinerede, punktlige og præcise til ufleksible og uspontane og i værste fald utjenstvillige og taktløse. Det-løser-sig og vi-gør-det-bare-i-morgen syndromet og spontanitet eksisterer normalt ikke i den danske folkesjæl og danskere har svært

ved at gøre plads til uforudsete begivenheder. Kvinderne er mere vant til at tage det mere som det kommer og har derfor plads til uforventede begivenheder som kvinderne fornemmer, at være en egenskab som danskerne værdsætter. Uden at have flere ord om forskellig opfattelse af tiden som viser sig godt i kvindernes udtalelser i temaet om folkesjælen er det klart, at tiden har størst indflydelse på kvindernes hverdagsliv.

Der er bestemte ting som kvinderne har vanskeligt ved at tolerere med hensyn til danskernes adfærd og som de ikke er vant til fra hjemkulturen. Danskere opleves ofte som irrettesættende og at blande sig for meget. Selvom kvinderne ved, at de gør det i en god hensigt så opleves dette generende for dem. At blive skældt ud som en uartig mægning og det ofte af fremmede mennesker tager de lidt ilde op. Mens kvinderne ville heller gå uden om emnet som katten om den varme grød ville danskere snarere sige tingene direkte ud. Endvidere oplever kvinderne at der er en stor forskel på vægten der lægges i bestemte emner. Det som kvinderne ser som noget ubetydeligt og meningsløst ser danskerne ofte som et problem der må undersøge og diskutere til bunds.

6. Konklusion og perspektivering

Med denne undersøgelse har jeg forsøgt, at få svar på, hvordan islandske kvinder oplever, at tilpasse sig sociokulturelt i København med det formål, at kaste lys over deres individuelle oplevelse af, hvordan de håndterer mødet med det danske samfund i hverdagsagtige situationer. Analysen og resultaterne viser at, det at tilpasse sig sociokulturelt i et samfund er et indviklet lagdelt samspil af flere faktorer som gensidigt påvirker hinanden og reflekteres først og fremmest i en gensidig og aktiv indsats fra begge parter, hvis der skal være mulighed for, at kunne fremkalde en vellykket og tilfredsstillende tilpasning. At kvinderne oplever det hyggeligt og hjemligt ved at bo i værtssamfundet vidner om, hvordan kvinderne faktisk oplever samfundskulturen og hvordan de trives i det danske samfund.

Svaret er derfor, at i det store hele oplever kvinderne det positivt såvel som fordelagtigt at være bosat i København og omegn som islandske udlændinge. Oplevelsen af at tilpasse sig sociokulturelt i det danske samfund bærer et præg af hygge- og hjemlighed til trods for nogle kulturelle svage "sammenstød" som ofte er i form af ubeskrevne samfundsregler og talesprogvanskeligheder i starten. De faktorer som er afgørende for deres oplevelse af tilpasningen er først og fremmest værtssamfundets modtagelser, det velfungerende offentlige system og samfundets organisationer, den personlige indsats og i denne sammenhæng spiller deres adaptive personlighed en stor rolle. Endvidere har familieforhold, dvs. civilstand og børn en stor betydning hvad angår kontaktfladerne i det danske samfund og det har haft betydning, at kvinderne har lært dansk i forvejen. Men det som faktisk har haft og har den allerstørste indflydelse på kvindernes hverdagsliv i Danmark, uden at de endelig gør sig situationen klar, er det flersidige begreb *tiden* og tiden i forskellige sammenhænge. Der er en stor forskel på kvindernes opfattelse til tiden versus danskernes forhold til tiden som refererer ikke kun til punktlighed. Den henviser også til at give sig god tid, planlægge i god tid, faste urokkelige rammer omkring planlægning, stoppe til tiden osv. Tiden og dens sideeffekter gennemsyrrer kvindernes hverdag og siger meget om, hvordan kvinderne i virkeligheden oplever den danske folkesjæl med hensyn til væremåde og manér da danskerne opleves alt fra at være organiserede, rutinerede og præcise til uspontane, ufleksible og i værste fald taktløse.

Kvinderne er ikke repræsentative for en hel gruppe idet her procuderes ikke viden som kan generaliseres. Men på den anden side giver denne dybdeinterviewmetode en privilegeret adgang til kvindernes hverdagsliv og dermed værdifuld viden om deres tilværelse i det danske samfund og ud fra det kan man komme øje på bestemte sammenhænge og tilfælde som siden kan indikere hvad der kan gemme sig i sociokulturel tilpasning. Til trods for, at oplevelsen af tilpasningen er individuel og ikke har samme betydning for hvert enkelte menneske, så kommer en del af det store antal islændinge som både har boet og bor nu i Danmark sandsynligvis til, at kunne genkalde sig en og anden lignende oplevelse og erfaringer som dem der optræder i resultaterne. I lyset af dette har undersøgelsen en klar relevans til faget, især når det tages i betragtning og så vidt jeg ved, at islændinges sociokulturelle tilpasning i Danmark ikke er blevet undersøgt med hjælp af en fænomenologisk metodeforskning. Det ville være interessant, at undersøge hvordan islandske mænd oplever sociokulturel tilpasning i København, hvordan islændinge som er bosatte andre steder i Danmark oplever fænomenet eller hvordan islændinge som er bosat i Norge og Sverige oplever tilpasningen og eventuelt lave en sammenligning med hensyn til disse tre lande. Endvidere kan problemfeltet indsnævres til selve tiden hvor der kan undersøgere nærmere hvilken indflydelse forskellig forhold til tiden har på islændinge i Danmark.

7. Afslutning

For mig, har det både været virkelig interessant og lærerigt, at få muligheden for, at arbejde med dette emne og få indblik i kvindernes liv i København. I begyndelsen gjorde jeg mig ikke klart hvor vidtspændende projektet har vist sig at være. At fordybe mig i kulturbegrebet og beskæftige mig grundigt med den sociologiske tilpasning og akkulturationsstrategier ved at anvende fænomenologisk interviewmetode har sandelig været en uvurdelig oplevelse og erfaring for mig gennem hele forløbet. Det er ikke en selvfølge, at få lov til, at interviewe mennesker under disse omstændigheder men hver og en kvinde tog imod mig med oprigtig interesse. At arbejde med projektet har vækket med mig endnu mere interesse på dette område selvom processen har været lang og anstrengende. Det har vist mig hvor uendelig mange vinkler gemmer sig i fænomenet, sociokulturel tilpasning og derfor er det ikke udelukket, at flere undersøgelser af denne slags kommer for dagens lys engang i fremtiden. Men i den sidste ende gælder det, at alt det som jeg har draget lære af gennem undersøgelsesprocessen, kommer jeg i hvert fald til, at have med i bagagen, forhåbentlig til næste gang.

Litteraturliste

Auður Hauksdóttir. (2011). Danske minder i Island. Om mødet mellem dansk og islandsk kultur. *Danske Studier*. København: Universitets-Jubilæets danske Samfund. 106, 5-49. Hentet online fra: http://danskestudier.dk/materiale/2011/Danske_Studier_2011.pdf

Auður Hauksdóttir. (2012). *Dansk som fremmedsprog i en akademisk kontekst : Om islændinges behov for danskkundskaber under videreuddannelse i Danmark*. (68). Københavnerstudier i tosproghed. København: Københavns Universitet.

Auður Hauksdóttir (2000). *Dansk som fremmedsprog i Island – et historisk tilbageblik*. Hentet online fra <http://home.scarlet.be/~giedoc/tino/dafrsprisl.html>

Auður Hauksdóttir. (2013) *Dansk sprog i Island: i aktuelt perspektiv og set i bakspejlet*. Hentet online fra <http://tungumalatorg.is/danska/files/2013/03/Nyt-fra-Island-grein.pdf>

Auður Hauksdóttir. (2001). *Lærerens strategier – elevernes dansk. Dansk som fremmedsprog i Island*. København: Nordisk Ministerråd.

Bennett, J.M. (1993). Cultural marginality: Identity issues in intercultural training. In R.M. Paige (Red.), *Education for the intercultural experience*. Yarmouth, ME: Intercultural Press.

Berry, J.W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 29 (6), 697-712. Hentet online fra: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S014717670500132X>

Berry, J.W. (1997). Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology: An International Review*. 46 (1), 5-34. Hentet online fra: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x/epdf>

Björn Th. Björnson. (1961). *Á Íslendingaslóðum í Kaupmannahöfn*. Reykjavík: Heimskringla

Brinkmann, S. (2013). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. København: Hans Reitzels Forlag.

Brodersen, R. B. (2012). Mit sprog er en hybrid: norske ord og sætninger i en halvdansk indpakning. – sproglig tilpasning til norsk blandt danskere i Norge som sociolingvistisk eksempel på brug af korrespondanceanalyse. I: *Praktiske Grunde. Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab* 1/2012, 5-24. Hentet online fra: <http://praktiskegrunde.dk/pg1-2012.html>.

Byrne, D. (1969). Attitudes and attraction. L. Berkowitz (red.), *Advances in experimental social psychology* (4), s. 35-89. New York: Academic Press.

Börestam, U. (2008). Ursäkta, men kan du säga var Nordens Hus ligger? Börestam, Ulla, Satu Gröndahl & Boglárka Straszer (red.) *Revitalisera mera! En artikelsamling om den språkliga mångfolden i Norden tillägnad Leena Huss*. 30-55. Uppsala: Uppsala universitet.

Börestam, U. (1984). *Språkförståelse och språkreferencer i internordisk kommunikation på Island*. Uppsala: Uppsala Universitet

Creswell J. W. (2013) *Qualitative Inquiry & Research Design – Choosing Among Five Approaches*. Thousand Oaks: Sage Publications Inc.

Crotty, M. (1988). *The Foundations of Social Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Danmarks Statistik. (i.d.) Statistikbanken – forside. Hentet online fra: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

Delsing og Åkesson. (2005). *Holder språket ihop i Norden?* København: Nordisk Ministerråd – Nordisk kulturfond.

Esterberg, K.G. (2002). *Qualitative Methods in Social Research*. Boston: McGraw Hill Education.

Gestur Guðmundsson (1997). Endalok Norðurlanda? (red.) Henrik S. Nissen. *Saga Norðurlanda 1397-1997 – 10 ritgerðir*. (s. 267-293). København: Nordisk Ministerråd.

Guðjón Friðriksson og Jón Þ. Þór. (2013). *Kaupmannahöfn sem höfuðborg Íslands*. (1 og 2). Reykjavík: Hið íslenska bólkmenntafélag.

Guðlaugur Arason. (2005). *Gamla góða Kaupmannahöfn*. Reykjavík: Salka

Gundelach, P. (2004). *Det er dansk*. København: Hans Reitzels Forlag

Gustafsson, H. (2007). *Nordens historia – en europeisk region under 1200 år*. Studentlitteratur AB.

Hafliði Jónsson. (1961). *Endurminningar – Kristín Dahlstedt veitingakona*. Reykjavík: Muninn

Hamburger, Charlotte. (1997). Etniske minoriteter og social integration. Lilli Zeuner (red.). *Social integration*. København: Socialforskningsinstituttet. (s. 135-168). København: Socialforskningsinstituttet. Hentet online fra: http://www.sfi.dk/Files/Filer/SFI/Pdf/Rapporter/1997/97-09_Social_integration.pdf

Hafliði Jónsson. (1961). *Endurminningar Kristínar Dahlstedt veitingakonu*. Reykjavík: Muninn.

Hastrup, K., Rubow, C., Tjørnhøj-Thomsen, T. (2011). *Kulturanalyse – Kort fortalt*. Frederiksberg: Samfundslitteratur Forlagene.

- Himmelstrup, K. (2004). *Kulturens former og institutioner: Grundbog i kulturformidling*. København: Hanz Reitzels Forlag.
- Hofstede, G. (2010). *Kulturer og organisationer - overlevelse i en grænseoverskridende verden*. København: Handelshøjskolens Forlag.
- Janson, Torkel (1997). Tvö veldi verða fimm þjóðríki. Henrik S. Nissen (red.). *Saga Norðurlanda 1397-1997 – 10 ritgerðir*. (s. 65-97). København: Nordisk Ministerråd.
- Jensen, C. (2011). *Velfærdsstaten – Introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Jensen, I. (2012). *Grundbog i kulturforståelse*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.
- Jensen, I. (1998). *Interkulturel kommunikation i komplekse samfund*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Kim, Y.Y (2001). *Becoming intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross Cultural Adaption*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Krefting, L. (1990). Rigor in Qualitative Research: The Assessment of Trustworthiness. *The American Journal of occupational therapy*. 45(3), s. 214-222.
- Kvale, S. og Brinkmann, S. (2009). *InterView – Introduktion til et håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag
- Lanigan, R. L. (1988). *The Phenomenology of Communication: Merleau-Ponty's Thematics in Communiology and Semiology*. Pittsburgh, PA: Duquesne University Press.
- Martin, J., Nakayama, T. (2009) *Intercultural Communication in Contexts* New York: McGraw-Hill Education
- Martinez, M. J. (2006). Applied Procedures. Martinez, J.M. (red.). *Semiotic phenomenology module handbook*. (s. 53-59). Arizona: Arizona State University Press.
- Mentz, S. og Skougaard. (2008). *Rejse gennem Islands historie – den danske forbindelse*. København: Gads Forlag.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative Research – A Guide to Design and Implementation*. San Francisco: Jossey-Bass
- Mikkelsen, F. (2008). *Indvandring og integration*. København: Akademisk Forlag.
- Nelson, J. L. (1989). Phenomenology as feminist methodology: Explicating interviews. Cartet, K. og Spitzack, C. (red.). *Doing Research on Women's Communication: Perspectives on Theory and Method*. (s. 221-241). Norwood, NJ: Ablex Publishing Corporation.
- Nordisk Minsterråd. (i.d). Forside – nordisk samarbejde. Hentet online fra: <http://www.norden.org/da>

- Nordisk Ministerråd. (2007). *Deklaration om nordisk språkpolitik*. København: Nordisk Ministerråd.
- Nordisk Ministerråd. (2004). Nordisk identitet og resten af verden. *Norden har noe å bidra med*. København: Nordisk Råd & Ministerråd – Informationsafdelingen.
- Nordisk Ministerråd. (i.d.). Norrænir samningar flokkaðir eftir málefni. Hentet online fra: <http://www.norden.org/is/um-samstarfid/samningar/samningar>
- Ny i Danmark. Udlændingestyrelsen. (i.d.). Definition af integration. Hentet online fra: http://www.nyidanmark.dk/bibliotek/publikationer/rapporter/2001/taenketank_integrat_ion_dk/bila.htm
- Ny i Danmark. Udlændingestyrelsen. (i.d.). Definition af udlændinge i Danmark. Hentet online fra: http://www.nyidanmark.dk/bibliotek/statistik/tal_og_fakta/2007/tal_og_fakta_november2007/html/chapter02.htm
- Ny i Danmark. Udlændingestyrelsen. (i.d.). Nordiske statsborgere. Hentet online fra: http://www.nyidanmark.dk/da-dk/ophold/borgere_fra_eu_og_norden/nordiske_statsborgere.htm
- Norden.org. (i.d.). Norrænir samningar flokkaðir eftir málefni. Hentet online fra: <http://www.norden.org/is/um-samstarfid/samningar/samningar>
- Óðinn Jónsson. (1995). Þar sem daglaunin duga. *Ríkissjónvarpið*. DVD.
- Pedersen, M. H. og Rytter M. (red.). (2006). *Den stille integration: Nye fortællinger om at høre til i Danmark*. København: C. A. Reitzel.
- Plum, E., Achne, B., Dræby, I og Jensen, I. (2007). *KI - Kulturel intelligens*. København: Børsens Forlag.
- Ricoeur, P. (1981). *Hermeneutics and the human sciences*. New York: Cambridge University Press.
- Siðareglur fyrir rannsóknir í félagsvísindadeild Háskóla Íslands. (2006). Hentet online fra: www.arnastofnun.is/solofile/1011777.
- Sigríður Halldórsdóttir og Sigurlína Davíðsdóttir (2013). Réttmæti og áreiðanleiki í megindegum og eogindlegum rannsóknum. *Handbók í aðferðafræði rannsókna*. (s. 211-227). Akureyri: Ásprent Stíll.
- Sigrún Davíðsdóttir (1998, 27.sept.). “Ég vil hvergi annars staðar vera”, Hamingjan er í Hanstholm., “., “Mig dreymdi alltaf um að læra eitthvað”. Úr 100 tímum á viku í 37., *Morgunblaðið*.

Snæfríður Egilson. (2006) *Á heimavelli – að rannsaka eigin starfsvettvang*. Rannveig Traustadóttir (red.) *Fötlun – Hugmyndir og aðferðir á nýju fræðasviði*. Reykavík: Háskólaútgáfan.

Smith, J., Flowers and Larkin. (2009). *Interpretative Phenomenological Analysis – Theory, Method and Research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications

Sørensen, A. S., Høystad, O.M., Bjurström, E., Vike, H. (2010) *Nye Kulturstudier – teorier og temaer*. København: Tiderne Skifter.

Van Manen, Max 1990: *Reasearching Lived Experienc.e* Albany: State University of New York Press

Van Manen, M. (2011). Phenomenology Online – A Resource for Phenomenological Inquiry. Hentet online fra: <http://www.phenomenologyonline.com/inquiry/writing/>

Ward, C., Bochner, S., Furnham., A. (2001). *The Psychology of Culture Shock*. East Sussex: Routledge.

Bilag

Spørgeskema på dansk og islandsk

Baggrundsoplysninger:

Alder, opholdstid i DK, familieforhold, uddannelse, beskæftigelse.

1. Hver var ástæða þess að þú fluttist frá Íslandi og ákvaðst að setjast að í Kaupmannahöfn? Hvað var ársagen til, at du flyttede fra Island og bosatte dig i København?
2. Hvað er það besta við að búa hér? Hvað er det bedste ved at bo her?
3. Hvað finnst þér það erfiðasta við að búa hér? Hvað oplever du det sværeste ved at bo her?
4. Hvernig viðtökur hefur þú fengið frá samfélaginu? Hvordan er du blevet modtaget af samfundet?
5. Hvað kom þér helst á óvart varðandi dani og danskt samfélag? Hvad har overrasket dig mest ved det danske samfund?
6. Hvernig líður þér í samskiptum við dani? Hvordan trives du i danskernes selskab?
7. Hvernig gengur þér að tjá þig og eiga samræður á dönsku? Hvordan fungerer det for dig, at kommunikere på dansk?
8. Hvað finnst þér það erfiðasta við dönskuna? Hvað oplever du det sværeste ved det danske sprog?
9. Hvernig hefur þér gengið að kynnast dönum og mynda vináttusambönd við þá? Hvordan er det gået, at lære danskere at kende og oprette venskabsforhold til dem?
10. Upplifir þú stundum félagslega einangrun hér? Har du oplevet social isolering eller ensomhed i Danmark?
11. Hvernig upplifir þú það að vera útlendingur hér? Kan du beskrive den oplevelse af, at være udlænding i Danmark?
12. Hvað gerir þú til að aðlagast dönsku samfélagi? Gør du en særlig indsats for at tilpasse dig i samfundet?

13. Fylgist þú með því sem er að gerast í dönskum þjóðfélagsmálum til dæmis í gegnum fjölmiðla? Følgur du med i hvad der sker i det danske samfund fx igennem massemedier?
14. Fylgist þú mikið með því sem er að gerast á Íslandi? Følgur du med i hvad der sker i Island?
15. Hvernig líður þér þegar þú hugsar til Íslands? Hvordan føles det for dig når du tænker på Island?
16. Hversu miklu máli skiptir það þig, að kynnast og umgangast íslendinga hér í Danmörku? Hvor vigtigt er det for dig, at omgås og lære andre islændinge i Danmark at kende?
17. Sækir þú íslenska viðburði og menningarstarfsemi hér?
18. Hvernig upplifir þú það sem Íslendingur í Kaupmannahöfn áhrif þess, að Danmörk og Ísland hafi átt sameiginlega sögulega fortíð? Hvordan fornemmer du, at Danmark og Island har haft en fælles historisk fortid?
19. Hvað hefur þú lært af dvölinni hér? Hvad har du fået lært af dit ophold indtil videre?
20. Hefur þú íhugað að búa hér til frambúðar? Har du overvejet at bo her fremover?

